

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Internationale Zaken
Team A

Opgesteld door

Aan

Minister VWS

Deadline: 24 februari
2023

nota

Kamerbrief over de stand van zaken van het proces rond
het tot stand komen van een internationaal pandemie-

Datum
21 februari 2023

Kenmerk
3519605-1043856-IZ

Uw kenmerk

Zaaknummer
1043856

Bijlage(n)

1. Aanleiding

- In de week van 27 februari 2023 vinden in Genève de eerste daadwerkelijke onderhandelingen plaats over een mondiaal pandemie-instrument, op basis van een zogenaamde *Zero Draft* (startdocument).
- Parallel vinden momenteel gesprekken plaats over amendering van de Internationale Gezondheidsregelingen (IHR). Beide processen zien deels op dezelfde problematiek (pandemische paraatheid en *health security*).
- U heeft de Kamer toegezegd hen regelmatig te informeren over de stand van zaken rond van deze processen. Bij deze nota vindt u hiertoe een brief aan de Kamer.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met het versturen van bijgevoegde Kamerbrief. Hiermee wordt o.a. tegemoetgekomen aan de motie van de Kamerleden Van Haga en Smolders, waarin de regering wordt verzocht om de Kamer minimaal tweejaarlijks te informeren over de ontwikkeling van het pandemie-instrument.

3. Kernpunten

De Kamerbrief schetst het proces tot nu toe. Op 1 december 2021 hebben de lidstaten van de WHO besloten tot het starten van onderhandelingen over de totstandkoming van een internationaal instrument met betrekking tot pandemische preventie, paraatheid en respons, met een (deels) verplichtend karakter. Op basis van de input van lidstaten, heeft het bureau een *Zero Draft* opgesteld, die als basis kan dienen voor de onderhandelingen over het pandemie-instrument.

De *Zero Draft* is vooral nog een gestructureerde vertaling van alle input die lidstaten tijdens het voorbereidende proces hebben ingediend. De draft bevat alle elementen die door Nederland als prioritair worden beschouwd en zoals beschreven in de Kamerbrief van juni 2022. Zo bevat de draft, artikelen over het per omgaande delen van genetische informatie met pandemische potentie, over de verplichting voor lidstaten om te investeren in hun pandemische paraatheid en over het tegengaan van desinformatie.

Getracht is een balans te vinden tussen verplichtingen voor alle lidstaten en hulp aan landen die het ontbreekt aan kennis en middelen om dit alleen voor elkaar te krijgen. Belangrijk daarbij is ook het begrip *equity*. Hoe kunnen ook lagere- en

middeninkomenslanden toegang krijgen tot noodzakelijke medische producten (vaccins), in tijden van een pandemie.

Het instrument zal alleen succesvol kunnen zijn als het de juiste verplichtingen en rechten bevat voor alle landen. De *Zero Draft* bevat ook artikelen die gaan over intellectueel eigendom. Dat ligt met name voor de EU (vooral Duitsland) moeilijk. De onderhandelingen verlopen volgens het principe dat niet is besloten, tot alles is besloten. Dat moment is voorzien in mei 2024.

Datum
21 februari 2023

Kenmerk

In mei 2022 is in de WHA besloten om ook een proces te starten voor het aanscherpen (verbeteren) van de International Health Regulations (IHR). De IHR is een instrument onder de WHO, gericht op de rechten en plichten van landen, voor wat betreft hun handelen ten aanzien van grensoverschrijdende gebeurtenissen die de volksgezondheid bedreigen. De scope van de IHR is deels gelijk aan die van het pandemische instrument, maar deels ook breder (niet alleen pandemieën). Alhoewel de afspraak was om de IHR *gericht* te verbeteren, liggen er nu 327 amendementen voor. Er zal daarom goed bekeken moeten worden welke afspraken het beste in welk instrument neer kunnen slaan.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Minister-president Rutte heeft in maart 2021 zijn steun uitgesproken voor een pandemieverdrag, samen met circa 30 andere regeringsleiders (o.a. Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, en Indonesië). Vanuit de Kamer is periodiek aandacht voor de totstandkoming van dit internationale pandemie-instrument. Over dit onderwerp zijn in 2022 diverse Kamervragen gesteld, waaronder door de leden Pouw-Verweij (JA21) en Omtzigt (Omtzigt) (ingezonden 15 februari 2022), door het lid Van Haga (Groep Van Haga) (ingezonden d.d. 18 februari 2022) en door het lid Van Houwelingen (FVD) (ingezonden d.d. 14 maart 2022). Ook over de mogelijke amendering van de IHR zijn Kamervragen gesteld door het lid Van Haga (Groep Van Haga), welke recent zijn beantwoord.

Bij deze Kamervragen gaat het veelal over het al dan niet opgeven van nationale autonomie. De intentie van het pandemieverdrag is dat dit verdrag - net als de IHR - juridisch verbindend zal zijn. Tegelijk zal het Parlement uiteindelijk in moet stemmen met de toetreding tot een internationaal verdrag. Als we autonomie opgeven, dan kan dat alleen met volle instemming van het Parlement.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het pandemie instrument en de voorgestelde wijzigingen van de IHR zijn onderwerpen waar met enige regelmaat Kamervragen over worden gesteld. De verwachting is dat de Kamerbrief wederom zal leiden tot vragen uit het Parlement.

c. Financiële en personele gevolgen

nvt

d. Juridische aspecten haalbaarheid

De juridische afdelingen van BZ (DJZ) en VWS (WJZ) zijn betrokken bij het proces inzake het pandemie-instrument.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Internationaal wordt de Nederlandse positie afgestemd met de EU-partners. De Kamerbrief is interdepartementaal afgestemd met BZ en EZK. Binnen VWS is afgestemd met WJZ, PG en PP.

Datum
21 februari 2023
Kenmerk

f. Gevolgen administratieve lasten
nvt

g. Toezeggingen
Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de motie van de Kamerleden Van Haga en Smolders¹.

h. Fraudetoets
nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022D11463&did=2022D11463>